

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 520

A. HANS.

't Geheim van de Schuur



Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

't Geheim van de Schuur

I.

Dries Braams was molenaar op een dorp bij Gent. Daarbij dreef hij ook landbouw. Hij hield twee paarden, verscheidene koeien en kweekte varkens. Dat was maar goed ook, want het malen bracht veel minder op dan in den tijd van vader en grootvader. Veel lieden in den omtrek bakten zelf niet meer; ze kochten brood, dat men met wagens uit de stad rond bracht.

Zoo had Dries Braams toch een goed inkomen. De molen stond op een heuvel. Op een morgen zat Braams boven op de trap. Het was een schoone Octoberochtend en Braams kon ver over het land zien, tot waar aan den einder de torens van Gent zoo fier verrezen, reeds eeuwen lang. Sint Baafs, Sint-Niklaas, het belfort, Sint-Pieterskoepel.

Braam zag zijn graanmijten en hij knikte te-

vreden; de oogst was goed. Gaston, de knecht deed nu aardappelen uit en Herman, de zoon van den mulder, raapte ze op en legde ze in een mand. Wat verder wachtte Binus Karels, de koewachter, het vee in een weide, langs de beek, welke kronkelend naar de Schelde vloeiende.

Daar naderde de briefdrager over den weg. Hij zag Braams, ging niet naar de woning, maar staprecht naar den molen.

— Ha, de gazet, dacht de mulder. Ik heb juist een kwartiertje tijd, om ze te lezen.

Hij daalde de trap af, den postbode tegemoet.

— Een aanbevolen brief waarvoor ge moet teekenen, zei deze.

— Teekenen voor een brief? Wat kan dat zijn! sprak Braams verwonderd.

— 't Is er een van een notaris uit Gent, zie ik op den omslag.

Braams zette zijn naam op het boekje van den bode en kreeg toen den brief, die dus wel belangrijk nieuws moest bevatten, vermits hij met zoo veel zorg verzonden was geworden.

— Schoon weer voor den tijd van het jaar. De patatten gaan gemakkelijk uit den grond nu, zei de briefdrager.

— Dat is waar!

— Hier uw gazet nog!

— O, ja!

Maar Braams was nieuwsgierig om den brief

te lezen. Hij groette den ambtenaar en beklom weer de trap.

— Wat kan de notaris mij nu te melden hebben! dacht hij.

Die notaris van Gent deed veel zaken voor Braams, kocht en verkocht geldswaardige papieren, en gaf raad en voorlichting.

Toen de molenaar den brief las, klopte zijn hart plots van vreugde. Hij kreeg uitstekend nieuws! Een van de geldswaardige papieren was uitgeloot met tienduizend frank. Als Braams het stuk bracht, kon de notaris hem het geld uit betalen. Deze zou hem den volgenden dag verwachten rond vijf uur. Van vreugde daalde Braams zo vlug de treden af, dat hij bijna op den grond tuimelde. Manda, zijn vrouw, zat in huis aardappelen te schillen.

— Wat scheelt er aan? vroeg ze, wat ontsteld, want ze zag dadelijk dat haar man zeer opgewonden was.

— Verschiet niet!

— Is er wat gebeurd? Toch geen ongeluk!

— Ge mocht niet te veel verschieten van blijdschap, bedoel ik. Ik krijg daar goed nieuws! Een lot van de stad is uitgekomen met tienduizend frank.

Manda liet van verrassing haar mes vallen.

— Tien duizend frank voor ons? riep ze uit.

— Van eigen voor ons! Luister wat de notaris schrijft!

Vrouw Braams sloeg haar handen te samen van vreugde.

— En morgen moogt ge dat geld halen? vroeg ze dan.

— Ja. De notaris zal het me uit betalen. Hij regelt dat allemaal. Het is goed, dat wij zoo'n heer hebben om alles na te zien. Ik had er geen erg in, dat die loting nu moest gebeuren. De notaris heeft een lijstje van al mijn papieren. Hij is toch oplettend. We mogen op hem rekenen. Wel, zijn vader bezorgde de zaken van den mijnen, en ook altijd eerlijk en nauwkeurig.

— Tien duizend frank! Wat zullen we met dat geld doen, Dries?

— 'k Zou die partij land van Beurens willen koopen. Hij scheidt uit met zijn bedrijf. Die akker ligt dichtbij en het is goede grond. We kunnen ons hof vergrooten en dat zal later te pas komen, want Herman heeft ook zijn zinnen op landbouw gezet.

Herman was de vijftienjarige zoon die nu bij Gaston werkte.

— Ja, koop dat land! stemde Manda toe. We kunnen het goed gebruiken, nu Herman uit school thuis blijft.

— We hebben veel geluk. Ik moest dezen brief afteekenen op het boekje van den bode, maar ik

kon toch niet peinzen, dat er zulk goed nieuws in stond.

Braams en zijn vrouw spraken nog wat over de blijde tijding. Toen moest de mulder naar zijn molen. En Manda diende er voor te zorgen, dat om twaalf uur het eten op tafel stond. Vroolijk fluitend ging Braams heen. Wat later draaiden de wieken, en het geknars der steenen, het geronk van de kloeke as, het gezoef in de zeilen, 't leek de molenaar alles muziek toe. En hoe vroolijk scheen de zon over het golvende land en in de boomgaarden rond de blanke hoefjes, zoodat de herfsttinten in de bladeren wel goud geleken!

— — — — —
Herman, de vijftienjarige zoon en Dora, de dertienjarige dochter, die uit school kwam, hoorden het goed nieuws.

— Nu krijg ik zeker wel een nieuwen velo? vroeg Herman.

— En ik mag naaste jaar naar de huishoudschool te Kwatrecht, he! riep Dora uit.

— Daar zullen we nog eens over klappen, antwoordde vader lachend, maar hij knikte toch zeer bemoedigend naar zijn kinderen.

Na het noenmaal lagen Gaston, de knecht en Binus de koewachter, voor een half uurtje in 't gras onder een appelboom.

— Het water loopt altijd naar de zee, zei Gaston.

— Wat wilt ge zeggen? vroeg de knaap.

— Ge hebt toch nog al lange ooren aan uw vlaskop, en ge hoort niet, waarvan ze daarbinnen vezelen!

— 't Is over geld.

— De baas heeft tien duizend frank gewonnen.

— Waarmee?

— Met niets!

— Hoe kan dat?

— Geloot!

— Geld geloot?

— Als ge op de kermis in een kraam een frank inzet kunt ge er vijf of tien winnen.

— Maar meer nog uw frank verliezen, beeerde Binus.

— Natuurlijk, slimmerik! Iedereen kan niet winnen. Zoo'n vent staat daar niet om alle gapers geld in den zak te tooveren. Er is toch dikwijls een gelukkige. En nu heeft de baas tien duizend frank gewonnen met papieren. Hoe dat juist ineen zit kunt gij met uw klein verstand niet begrijpen.

Gaston wist het zelf niet goed, maar dat zou hij niet bekennen.

— In elk geval mag de baas morgen achternoon om tienduizend frank naar Gent gaan.

— Zooveel geld!

En Binus dacht aan de armoede thuis, waar er nooit vleesch werd gegeten. Het is waar dat Karels, zijn vader, een landarbeider, een deel van zijn loon verdrong. En Binus was blijde, dat hij koewachter mocht zijn bij Braams. Hier kreeg hij flinken kost en gedragen, toch nog goede kleeren van Herman. Maar hij zou ook wel een rijwiel willen en geld voor sigaretten. Rijke menschen moesten gelukkig zijn, meende hij.

— De baas wil dat land van Beurens koopen; ik heb aan de deur geluisterd, vervolgde Gaston. Nu, hij is een brave vent, en ik gun hem geluk. Met plezier zal ik wat harder werken.

— We zijn hier goed.

— Ja, op alle hofsteden is het zoo niet, erkende Gaston.

— En moet de baas morgen om dat geld? vroeg Binus.

— Ja, te Gent, om vijf uur bij den notaris.

— Ik wilde dat ik in zijn plaats was!

— Uw vader zou 't al verdrinken.

— Ik stak het meeste weg, dat vader het niet vinden kon. Nu en dan zou ik er wat van afnevoor moeder en voor mij. Ik kocht een schoon kostuum en bruine schoenen met strikken, een velo en ik zou leeren rijden om koereur te worden. Tien duizend frank, dat moet een groote hoop zijn, Gaston!

— In stukken van tien centiemen, ja! Maar de baas zal tien briefjes van duizend frank krijgen en die wegen niet zwaar.

— O, dat ik er maar eens één briefje van kreeg!

— Toe jongen, ge moet zoo iets niet in uw kop steken! Ge zijt geboren om te werken.

— Dat ik koereur kon worden?

— Met uw stokjes van beenen!...

— Ze zijn kloek genoeg. Maar ik heb geen velo. Ik mag nu en dan eens een boodschap doen op die van den baas. 't Is een oude ruttelbus geworden, maar verleden week reed ik toch op drie kwartier naar Gent. Dat is rap, hé.

— Toe, laat me een keer mijn oogen toenijpen in plaats van naar uw prietpraat te luisteren.

Gaston keerde zich om, en een paar oogenblikken later snurkte hij al. Maar Binus kon niet slapen. Hij dacht aan de tien duizend frank van den baas. Hij verdiende een klein loon en dat werd door Braams aan zijn moeder uitbetaald, vader mocht het niet in handen krijgen. Een pest toch, die drank! Er was thuis altijd gebrek. Binus had vijf kleinere broertjes en zusjes. Gelukkig liet vrouw Braams dikwijls het een en ander naar de moeder van haar koewachter brengen, en vooral in den Winter bood ze veel hulp. Braams las Karels soms de les en de werkman beloofde dan beterschap, maar telkens verviel hij weer in zijn kwaad.

Tien duizend frank! En Binus bedacht, wat hij allemaal voor moeder en de andere kinderen zou koopen! Ze liepen nu in lompen. Maar wat hielp dat droomen? Hij was koewachter en 's Zondags kreeg hij van de bazin twee frank zakgeld. Op één jaar was dat ongeveer honderd frank, op tien jaar duizend. En voor tien duizend zou hij hier honderd jaar moeten dienen. En met zooveel geld zou de baas morgen van Gent komen. Hij behoefde het maar bij den notaris te halen! Ja, het water liep naar de zee.

Braams kwam uit huis en zei dat het tijd was om het werk te hernemen. Gaston schoot wakker.

— Jongen, 't is nog een harde arbeid vandaag, zei de mulder.

— O, dat geeft niet, antwoordde de knecht. De Winter duurt lang genoeg en dan is er veel rust. Ik ben al blijde dat ik hier kan blijven. Er zijn er veel die in den Winter zonder werk zitten.

— Hier zijt ge zeker van uw brood en uw loon, Gaston. En gij dient me goed!

— Ha, natuurlijk baas! Ik heb het daar nog juist aan Binus gezegd, dat we op de beste hofstede van 't ronde wonen.

— Met nieuwjaar komt er wel wat opslag, verzekerde Braams.

— Te beter, baas. Ge kunt er op rekenen dat ik altijd mijn best zal doen.

— Dat weet ik!

— Vanavond zijn de aardappelen uit. Dan kan ik morgen ploegen als het naar uw goesting is.

— We zullen zien. Ik kom tegen een uur of vier de zakken halen.

Binus moest eenige bezigheden verrichten, voor hij weer met de koeien naar de weide ging. Zoo liep hij het huis in en uit. Braams en zijn vrouw dronken een potje koffie. De koewachter hoorde ze praten. Ze waren zeker over de tien duizend frank bezig. Hij wilde toch eens afluisteren, wat ze zegden, Misschien vernam hij dan, hoe dat loten gebeurde. 't Was niet schoon wat Binus nu deed. Hij stond in het melkhuis met het oor tegen de keukendeur, en hield bijna den adem in, om te kunnen verstaan, wat er daar binnen gezegd werd.

Maar eensklaps werd de deur opengetrokken en de knaap tuimelde voor de voeten van de bazine, die een schotel wilde weg brengen.

— Wat is dat nu! riep ze verschrikt uit.

— Deugniet gij stondt aan de deur te luisteren! zei Braams. Doet ge dat meer?

— Neen, neen, beweerde Binus, die gloeiend rood was van schaamte.

— 't Zijn leelijke manieren! Als ik dat nog

eens bemerk, blijven we geen goede vrienden! Het gaat u geen zier aan, wat de bazine en ik met elkaar beklappen. En wat hebt ge nu verstaan!

— Niets!

— Neen? En waarvoor stondt ge daar dan, luistervink?

— Zoo maar eens...

— Allo, aan uw werk! 't Is goed voor een keer.

Binus verdween spoedig uit het melkhuis.

— Zou hij iets gehoord hebben van die tien duizend frank? vroeg vrouw Braams.

— Wel neen! En dan nog... het is geen gestolen geld. Maar hoe minder gebabbel hoe liever!

Wat later dreef Binus het vee naar de weide. en den ganschen namiddag dacht hij aan dat groot geluk van zijn baas.

II.

Den volgenden dag, na den middag, zei Braams tot Binus:

— Ge kunt de koeien in den boomgaard steken. Ik moet naar Gent en ge zult dezen achternoon op den molen blijven. Kom mee, dan kan ik u het werk wijzen.

Binus hielp daar dikwijls, envenals Gaston. Om drie uur vertrok Braams. Hij moest eerst een half uur te voet gaan naar de halte van de tram.

Binus keek hem na door een kijkgat. Dan blikte hij naar de torens van Gent. Ginder lag er tien duizend frank gereed voor den baas.

De vrouw zat in huis te naaien. Dora was weer naar school. En Herman bracht zakken meel rond. Het was hier altijd druk.

Vrouw Braams keek op. Ze hoorde stemmen. Twee mannen stapten over den wegel naar den molen.

— De een is Karels, den ander ken ik niet, mompelde de vrouw. Wat hebben ze hier te maken? Binus' vader is weer aan het luieren.

Ze rees op en keek alles af. De koewachter opende het molendeurtje en stond de mannen te woord. Na een minuut of tien gingen Karels met zijn gezelschap heen. Hij staarde voor zich heen en deed, of hij vrouw Braams niet zag. Binus had 't deurtje weer dicht gedaan. De wieken draaiden. Na een uur legde de jongen ze stil. Het malen was blijkbaar afgelopen. Toch bleef Binus boven.

Herman keerde terug, hij stalde het paard en had nog werk daar. Gaston kwam van het veld. Binus verliet eindelijk den molen en dreef de koeien binnen.

— Eten! riep vrouw Braams.

't Was meer dan tijd voor het namiddagbrood.

Herman, Gaston en Binus traden binnen en juist verscheen Dora van school.

— Wat kwam uw vader doen? vroeg vrouw Braams aan Binus.

De koewachter werd wat rood.

— Hij moest me iets zeggen, stamelde hij.

— En mag ik niet weten wat? Wie was er bij hem?

— Een leurder van Zwijnaarde.

Binus keek als verlegen voor zich.

— Wat voor zaken had die leurder hier? Hij had toch geen korven bij zich en bood mij niets te koopen aan.

— Vader wilde dat ik in dienst zou gaan bij dien leurder. Maar ik blijf hier.

— Heeft die vent een knecht noodig? Doet hij zooveel zaken?

— Ik ken hem niet, hernam Binus.

— Hoeveel loon bood de leurder? vroeg Gaston.

— O, ik heb maar half geluisterd. Vader zei, dat ik veel zou kunnen verdienen. Ik geloof er niets van.

— Een leurder, die zeker meer de herbergen binnen loopt dan andere huizen. Ge kunt geen beteren dienst hebben dan bij baas en bazin Braams, beweerde Gaston.

— Dat weet ik ook wel, sprak de koewachter, die blijkbaar niet gaarne over de twee zonderlinge bezoekers praatte en diep in zijn boterham hapte.

Na den maaltijd moest er nog allerlei werk gedaan worden. De moeder en Dora bleven alleen in huis. Het duisterde al en vrouw Braams stak de lamp aan. Ze nam haar naaiwerk weer op en het meisje moest breien.

— Hoe laat komt vader terug? vroeg Dora.

— Om een uur of zeven, denk ik. Hij zal niet lang bij den notaris moeten blijven en wel de tram van zes uur kunnen halen. Naaste jaar moogt ge naar de huishoudschool.

— O, is het waar!

— Ja. Ge zult daar veel nuttige dingen leeren, ook voor de hoeve. Herman krijgt een nieuwe velo en moet van den Winter naar de avondschool van landbouw rijden. Men moet tegenwoordig goed beslagen zijn.

Moeder sprak hierover nog wat voort. Zij behoorde niet tot die buitenlieden welke beweerden, dat een landbouwer alleen op het land en de hoeve zijn stiel moet leeren.

III.

Braams was al om vier uur te Gent aangekomen. Eerst bezocht hij een tante, die op het begijnhof woonde. Dit is als een eigen, net dorpje in de groote stad. Eigenaardig staan er de huisjes gelijnd en het leven is er rustig en kalm.

Tante Irma zat in haar zindelijk kamertje en ze was blijde, toen ze haar broer zag, die dikwijls een korfje eieren, een stuk boter of een



Het Begijnhof

mandje vruchten ten geschenke gaf. Braams vertelde nu het goede nieuws.

— Ik wensch u proficiat, zei tante Irma.

Maar word niet hoovaardig! Dan zou het geld geen geluk brengen.

— O, neen! Ik zeg altijd tot de kinderen dat we naarstig moeten werken.

— Dat is verstandig!

— Ik wil nu land koopen. 't Is voor Herman. Hij heeft geen goesting om te studeeren. Zijn hart hangt aan het hof. En hij doet goed zijn best in den stal en op het veld.

— Ik hoor dat met plezier.

— En Dora zal toekomende jaar de huishoudschool van Kwatrecht bezoeken.

Tante knikte instemmend.

— Het bedrijf is nu anders dan in mijn jongen tijd, sprak ze. Laat de kinderen leeren wat ze noodig hebben!

Braams dronk koffie bij zijn tante en dan werd het tijd om naar den notaris te gaan. Deze wenschte hem ook geluk.

Hij betaalde het geld uit. Braams wilde dit immers meenemen om het land te koopen. Welgezind vertrok de mulder. Hij had tijd om de tram te halen.

Tegen half zeven wandelde hij van de halte langs een binnenweg naar huis.

Het was zeer donker vanavond. De sterren bleven onder grauwe wolken verdoken.

— We krijgen ander weer, zei de mulder bij zich zelf. Nu, wat regen zal de rapen deugd doen.

En 't is Herfst. We zullen al gauw 's avonds bij de stoof zitten.

Maar op de hoeve van Braams verveelde men zich niet. De mulder kocht boeken en haalde er uit de bibliotheek. En boeken zijn vrienden in de eenzaamste woning. Ook kwamen bureu op bezoek of de Braamsen gingen naar hen toe. En nu zou Herman een leergang van landbouw volgen.

— Hij kan mij dan ook eens alles over vertellen. Een mensch is nooit te oud om te leeren, dacht de mulder.

Zoo stapte hij in gepeinzen voort; hij kende den binnenweg ook bij donker. Maar plots werd hij vastgegrepen, en, eer hij van zijn verrassing wat bekomen was, lag hij ten gronde.

— Niet roepen of we vermoorden u! klonk het op gedempten toon.

Braams begreep dadelijk dat schurken hem van zijn geld wilden berooven. Hij zou zich verweren, hij was een sterke man. De aanranders hadden het nu niet gemakkelijk. Bijna kon de mulder zich bevrijden; toen kreeg hij een slag op het hoofd en verloor het bewustzijn. De dieven zochten haastig in zijn zakken. Het was pas tegen zeven uur en er konden nog voorbijgangers komen. De schurken vonden het geld. Een van hen stak een lucifer aan.

— In orde, 't zijn de bankbriefjes, fluisterde hij.

Ze hadden hun pet diep over het voorhoofd.
Ze vluchtten over een akker weg. Braams roerde
zich niet meer.

IV.

Vrouw Braams keek zenuwachtig naar de klok. Kwart over zeven en nog was haar man niet thuis. Herman, Gaston en Binus zaten nu ook in de keuken. Het was 't uur voor het avondmaal. In een pot pruttelden de gestoofde aardappelen en de dikke boterhammen lagen gesneden.

— Vader blijft lang weg, zei vrouw Braams. Hij was misschien te laat voor de tram van zes uur.

— Dan zal de baas met die van acht uur afkomen. Dat is de laatste, sprak Gaston. Ik kan hem tegen gaan naar de halte met de lantaarn. 't Is fel donker vanavond.

— Maar ik peins toch niet, dat het zoolang zal geduurd hebben bij den notaris, hernam moeder. We zullen eten.

Het was stil aan tafel. Ieder scheen te luisteren, of men daar buiten niet den bekenden stap van den baas zou hooren. Maar toen de maaltijd afgevoerd was, wachtte het gezin nog altijd op den terugkeer van Braams.

Moeder beheerschte haar onrust. Niemand

wist toch, dat haar man met geld uit Gent zou terug keeren. En het was hier altijd veilig in de streek. Ze moest nu niet het slechtste denken. Waarschijnlijk had Dries wat moeten wachten bij den notaris en was het zoo te laat geworden voor de tram. De klok wees kwart voor acht. Braams zou wel tegen negen uur hier zijn.

Gaston en Binus moesten nog eens in den stal zijn. Herman nam een boek, maar keek er meer overheen dan er in. Hij merkte wel, dat moeder angstig was.

— Vader zal met de tram van acht uur komen, zei hij.

— God geve het! Ik heb het gevoel als of er iets gebeurd is.

Ook Dora keek verschrikt van haar breiwerk op.

— Zooveel geld op zak, hernam vrouw Braams.

— Maar wie weet dat? vroeg Herman.

— O, klerken van den notaris kunnen geklapt hebben, zonder erg. Wie zal zeggen hoe iets aan de ooren van deugneten geraakt, die dan iemand afwachten! Maar och, ik maak me te benauwd! Het zijn de zenuwen. Straks komt vader en dan lach ik met mijn angst.

— Ik zal met Gaston naar de halte gaan, beloofde Herman.

— Ja, doe dat.

Wat viel de tijd nu lang! De knaap kon niet meer lezen en Dora liet dikwijls steken van haar breiwerk vallen, zoo onachtzaam was ze.

Gaston en Binus kwamen terug in huis.

— Willen we naar de halte gaan? vroeg Herman aan den knecht.

— Ja. Het zal tijd worden. Het is waarlijk een donkere avond. Ge ziet geen hand voor oogen. De baas zal tevreden zijn, als we hem afhalen.

Gaston stak de lantaarn aan. En met Herman verliet hij de hoeve. Ze stapten flink door. Het licht danste op en neer.

— Ik zal een goede carbiedlamp bij mijn nieuwe velo koopen, zei Herman.

— Om naar de avondschool te rijden. Ja, dat zal noodig zijn, als er geen maan is. Ge zijt gelukkig, dat ge nog zooveel moogt leeren.

— Ge kunt ook mee gaan naar die lessen. Het kost niets.

— Wat zou ik daar doen?

— Veel leeren zooals ik!

— Die tijd is voor mij voorbij.

Plots slaakte Herman een gil. Hij greep den knecht bij den arm en stamelde:

— Daar ligt iemand!

— Ja, waarlijk!

Gaston lichtte beter bij en sprak ook ontsteld:

— Het is uw vader!

— O, dan is hij aangerand! kreet de knaap en angstig knielde hij naast den mulder neer.

— Vader! zei hij. O, vader, ik ben hier, Herman met Gaston!

— De baas is toch niet dood, ik hoor hem kreunen, hernam de knecht. Houd de lantaarn een vast... ik zal zien, of uw vader gekwetst is.

De stemmen schenen Braams uit zijn bezwijming te wekken.

— Waar ben ik? vroeg hij.

— We vinden u hier op den Markweg, antwoordde Gaston. Zijt gij gevallen?

Braams richtte zich wat op. In het schijnsel van de lantaarn keek hij vreemd naar zijn knecht en dan naar Herman.

— Mijn hoofd doet zeer, kloeg hij. O, ja, nu weet ik het... twee mannen... ze smeten me op den grond... Dieven, ze zijn met mijn geld weg!

— Dus aangerand? zei Gaston. Wat schavuiten! Hebt ge ze niet herkend?

— Neen!... Help me... Ik moet naar huis! Mijn hoofd!

— Ik zie toch geen kwetsuren, hernam de knecht.

— Ik heb een slag gekregen.

— O, en dan zijt ge verdoofd geweest. Een geluk nog, dat het niet erger is, sprak Gaston. Toe, Herman, we nemen den baas tusschen ons

in, en als dat niet gaat, haal ik de kar.

— Ik zal wel stappen, zei Braams.

Eerst leunde hij zwaar op zijn helpers, maar hij scheen spoedig zijn krachten te herwinnen en ook helderder van geest te worden. Hij tastte in zijn binnenzak.

— Mijn geld is weg, zei hij. Ik kwam van de tram. En al met eens grepen twee mannen mij vast. Ik heb me nog verweerd. Dan sloegen ze mij in doling.

— Wij meenden, dat ge met de tram van acht uur zoudt komen en we wilden u afhalen, vertelde Gaston. Wat een geluk, dat we het deden! Ge zoudt er anders nog langer gelegen hebben, baas.

Traag toch wandelden ze naar huis. Vrouw Braams hoorde hen naderen en deed al de deur open. Dadelijk merkte ze, dat er iets met haar man gebeurd was.

— Ze hebben vader aangerand en het geld gestolen, zei Herman dadelijk.

Hij bedacht niet, dat zijn ouders tot den knecht en Binus over de tien duizend frank gezwegen hadden. Maar nu kwam dat toch uit.

Moeder was meer bekommerd om haar man dan om het geld. Ze haalde water en azijn en wiesch hem het voorhoofd en de polsen. Dat verfrischte. En nu vertelde Braams nog eens zijn wedervaren. Hij had geen tijd gehad de aanran-

ders te bekijken. Hij voelde geen eetlust maar wilde naar bed.

— Zal ik naar de gendarmen gaan! Die kunnen de dieven misschien nog opsporen, zei Gaston.

— Ja, doe dat, sprak Braams. Verklaar dat de kerels tienduizend frank gestolen hebben.

De knecht vertrok dadelijk. Moeder en Herman vergezelden vader naar de slaapkamer.

— Ik heb aardige gedachten op Binus, zei vrouw Braams. Zijn vader en een leurder zijn vanmiddag op den molen geweest en hebben een tijdje met Binus staan praten. En toen ik den jongen vroeg, wat ze waren komen doen, leek hij erg verlegen.

— Ja, en hij gaf aardige antwoorden, voegde Herman er bij.

— Gisteren luisterde Binus ons af, herinnerde vrouw Braams. Hij heeft voorzeker gehoord, dat ge het geld naar Gent zoudt halen. Misschien heeft hij zijn vader laten weten dat hij moest komen, en hem dan alles verteld. Hij kan vanmorgen uit de weide naar Karels geloopt zijn. Ik vind het verdacht dat twee mannen u aangerand hebben.

— Maar zou Binus zoo iets doen? vroeg Braams.

— O, ge kunt u erg in de menschen vergissen. Straks zal ik Binus toch eens scherp onder-

vragen. Niemand wist het dat ge geld moest halen.

Braams lag nu te bed. Hij wilde niet, dat er om den dokter gezonden werd. Hij meende dat hij morgen wel geheel beter zou zijn.

Binus zat aan tafel in een boek te bladeren.

— Kom eens hier! beval vrouw Braams en ze leidde den koewachter in het melkhuis.

— Gij wist dat de baas om geld moest naar Gent, zei ze dan.

— Ja, antwoordde Binus.

— En gij hebt dat vanmiddag aan uw vader en dien anderen man verteld!

— O, neen, bazin!

— De waarheid zeggen! Straks komen de gendarmen!

— Maar, ik heb er met vader niet over gesproken.

— 't Is te dwaas, dat die leurder u in dienst zou willen nemen, een vent, die zelf haast den kost niet kan winnen. Ge hebt uw vader ingelicht en die bracht een helper mee. Ze kwamen afspieden of de baas wel vertrokken was.

— O, neen, bazin! en Binus begon te schreien.

— Dan zullen de gendarmen u ondervragen. Het is aardig, dat twee kerels den baas aangerand hebben. Denk hier maar eens na! 't Is het

beste dat ge de waarheid zegt. Straks kom ik terug.

Vrouw Braams keerde in de keuken weer.

— Binus wist, dat vader met geld van Gent zou komen, zei ze tot Herman en Dora. Hij heeft ons gisteren afgeluisterd. Maar hij beweert, dat hij er met niemand over gesproken heeft. Hij kan in de achterkeuken nadenken.

— Maar moeder, Binus is toch te braaf, om vader te laten aanranden, meende Dora.

— Ik vertrouw hem niet!

Een kwartier later kwamen de gendarmen. Vrouw Braams vertelde wat er gebeurd was, en verzweeg niet, dat ze Binus van medeplichtigheid verdacht.

— We zullen den koewachter een ondervragen, besloot de kommandant.

Maar Binus was niet meer in de achterkeuken. Herman ging naar zijn kamertje. Gaston keek in den stal en de schuur. Men vond geen spoor meer van den knaap.

— Gevlucht! Nu weten we zeker, dat hij plichtig is! O, die valsche jongen! zei vrouw Braams. Ik ben altijd zoo goed geweest voor hem, zijn moeder, zijn broertjes en zusjes. En ons dan zoo behandelen! Weten, dat de baas met geld van Gent moet komen, rap zijn vader inlichten, om dien dronkaard de tien duizend

frank te laten stelen, wel, er zal wat groeien uit dien jongen huichelaar!

De gendarmen gingen nog even bij Braams en beloofden Karels en diens gezelschap op te sporen. Dienzelfden avond nog troffen zij Karels en zijn vriend aan in een herberg tegen de Schelde. De twee mannen moesten mee naar de gendarmerie. Ze werden er ondervraagd en afgetast. De leurder had eenige franks op zak en Karels geen cent. Beiden werden boos, toen ze merkten, hoe men hun van diefstal verdacht. Ja, ze waren op den molen geweest. Karels wilde Binus verhuuren aan den leurder. Daarover had hij met zijn zoon gesproken. De gendarmen gingen mee naar het huisje van Karels. Binus was er niet. En zijn moeder schrok vreeselijk, toen ze hoorde, wat er aan de hand was. Dan zei ze verontwaardigd, dat haar jongen nooit zoo iets zou doen. De gendarmen lieten Karels en zijn vriend vrij. Ze hadden geen bewijzen. De twee mannen beweerden, dat ze van vijf uur af in de herberg bij de Schelde gezeten hadden en dus toen Braams niet op een heel andere plaats konden aangerand hebben.

Vrouw Karels liep nog naar den molen. Ze hoopte, dat haar jongen er weer terug zou zijn. Maar Binus was er niet.

— O hoe kondt ge mijn zoon aanklagen! zei vrouw Karels tot de molenarin.

— Ik heb er reden voor. En waarom is de jongen gevlucht?

— Omdat hij benauwd is, dat de gendarmen hem zullen meedoen. Waar zwerft hij nu?

— Als hij onplichtig is, moet hij niet bang zijn!

Vrouw Karels keerde bedroefd naar huis terug. Haar man lag al te bed. De moeder bleef op. Misschien zou haar zoontje in den nacht toch naar hier komen.

Binus was niet plichtig. Maar misschien hadden vader en de leurder toch baas Braams bestolen. En dan zou ieder denken, dat de koewachter hen inlichtte. In de achterkeuken kreeg de knaap het erg benauwd. Hij vreesde, dat hij gevangen zou genomen worden. Stil was hij vertrokken. En nu zwierf hij over de velden. Hij durfde niet naar zijn eigen huis gaan. Het werd steeds later. Binus was zeer vermoeid. O, mocht hij nu ergens neer liggen! De afmatting dreef hem terug naar den molen. Hij kon in de schuur kruipen en morgenochtend weer vroeg verdwijnen. En dan? Och, dat wist hij niet. Hij kon thans niet geregeld denken.

V.

Schuw en angstig kwam Binus op het erf van zijn meesters. In de verte sloeg een klok. Het was

zeker middernacht. Binus sloop in de schuur. Men een zucht van verlichting strekte hij zich in het hooi uit. Maar hij kon toch niet dadelijk slapen. De gedachten gonsden door zijn hoofd. O, dat de bazin hem van zulk groot kwaad verdacht. Hij was bang geweest om alles te vertellen over het bezoek van zijn vader en dien leurder. Hij vreesde toen, hoe vrouw Braams zou denken, dat hij er al vroeger thuis over gesproken had, om den dienst bij den mulder te verlaten, en dat zijn vader een andere plaats moest zoeken. En hij woonde hier gaarne.

Eenklaps schrok Binus. Hij hoorde de deur van de schuur piepen. Had men hem gevolgd? Waren de gendarmen daar? Hij kromp ineen van angst. Stroo ritselde. En dan blonk er een lichtje.

— Hier kunnen we veilig spreken, zei iemand.

— Dat is Gaston, dacht Binus.

Wat voerde de knecht uit? En wie waren er bij hem? Hij bemerkte drie gedaanten rond een lantaarn.

— Het is wonder goed gelukt...

Dat was Gaston weer, die sprak en hij vervolgde:

— Ze verdenken Karels en een leurder, En de stomme koewachter is gevlucht. Dat komt ook in ons kraam te pas. Braams en zijn vrouw

meenen, dat Binus zijn vader alles verteld heeft van het geld. Ze vermoeden niet, dat ik u ingelicht heb.

Binus verstond alles en dadelijk begreep hij de waarheid. Gaston had de aanranding beraamd. En de schurken kwamen hier het geld verdeelen. De knaap luisterde scherp.

— Vier duizend voor mij, hernam de knecht, en drie duizend voor elk van u. Zoo was onze afspraak. Maar laat ons de heele ponk een week of twee hier verbergen! In de schuur van Braams zelf zullen ze nooit naar het geld zoeken, als ze eens achterdenken op mij moesten krijgen. We kunnen in den eersten tijd toch niets verteren, zonder dat de aandacht op ons zou vallen. We moeten slim zijn.

— Ja, dat is goed, antwoordde een der anderen.

— Flip, de broer van Gaston, dacht Binus. Ik moet me stil houden. Als ze wisten dat ik ze bespied, zou het slecht voor me afloopen.

Gaston vertelde nu, hoe sluw hij gehuicheld had. Hij zou met Herman Braams van de tram halen.

— En ik wist wat er gebeurd was, sprak hij lachend. Peins eens... ik liep zelf om de gendarmen!

— Zoo zullen ze het nooit op u hebben, meende Flip. Wij zijn niet herkend geworden. De mul-

der verweerde zich toch nog hard, maar hij lag rap in doling.

Flip beschreef de aanranding. Na de boevenstreek hadden de twee dieven verdoken gezeten in een boschje. Er was met Gaston afgesproken, dat ze om twaalf uur hier bijeen zouden komen.

— We hebben nu genoeg die schoone briefjes bekeken, zei Gaston eindelijk. Kijk, ik steek ze in deze tabaksdoos en we maken een putje daar in den hoek. Dan strooi er over! En binnen een week of twee krijgt elk zijn deel. Wij kennen nu alleen het geheim van de schuur. Zoo pak ik mijn baas bij de neus.

De schurken kwamen dicht langs Binus, die den adem inhiel. Gaston en zijn medeplichtigen bemerkten hem niet. De knecht blies de lantaarn uit. De deugnieten verlieten dan stil de schuur.

O, Binus had wel dadelijk willen opstaan, om alles aan de bazin te vertellen! Maar hij bezon zich. Gaston mocht niet merken, wat hij wist. Hij kon het geld nemen en vluchten.

— Morgen vroeg ga ik naar de gendarmen, besloot de knaap.

— — — — —
Braams had rustig geslapen en scheen 's ochtends hersteld. Maar hij was bedroefd over de verloren som. Zou hij het geld ooit terug krijgen? Hij kwam in de keuken. Gaston vroeg deelnemend, hoe zijn baas het maakte.

— O, goed! antwoordde de mulder. Is Binus niet terug?

— Neen, antwoordde de knecht. Hij zal toch niet ver loopen, de dommerik! En dan kunnen ze hem gerust naar een verbeteringsschool brengen.

— Zou hij plichtig zijn?

— Maar baas, waarom moest de deugniet dan vluchten? We zullen vandaag wel nieuws hooren. Ik hoop, dat ge het geld terug krijgt.

— Karels en de leurder strijden alles af.

— Ha, vaneigen! Ze zullen de briefjes ergens verdoken hebben. Ik ben van plan den vader van den koewachter eens goed na te gaan, zonder dat hij het merkt. En dan betrap ik hem misschien, als hij wat van het geld weg haalt, hernam de valsche knecht. Ha, zei hij, daar zijn de gendarmen al met Binus! Ze hebben hem vast.

Ieder keek door het raam. De gendarmen en de koewachter kwamen naar de hoeve. Braams opende reeds de deur.

— Heeft Binus bekend? vroeg hij.

De kommandant antwoorde niet, maar greep Gaston bij den arm en gebod hem, mee te gaan naar de schuur. De knecht werd bleek.

— Wat is dat nu? stamelde hij.

Hij moest de gendarmen vergezellen, en deze haalden weldra uit een putje in den hoek der schuur een blikken doos boven, waarin de tien

briefjes van duizend frank lagen.

Braams, zijn vrouw, Herman en Dora, die ook meegekomen waren, keken verbaasd op.

— Ik weet van niets, beweerde de knecht, maar toen Binus nog eens zijn verhaal deed, viel Gaston door de mand en bekende alles. Hij had het ook geweten van die tien duizend frank en toen besloten den baas te laten berooven. Hij vroeg de medewerking van zijn broer en een vriend. Deze moesten den mulder aanranden.

— Gemeene huichelaar, slechte man! riep vrouw Braams verontwaardigd uit. O, Binus, vervolgde ze, het was zoo verkeerd van mij u te verdenken! God zij gedankt, dat de waarheid zo spoedig uitkomt!

Gaston werd weggeleid. En de gendarmen hielden ook zijn broer en vriend aan.

— — — — —
Zo kreeg Braams zijn geld terug. Karels was tevreden dat zijn onschuld zoo spoedig bewezen werd. Maar toen hij hoorde, hoe zijn jongen door den nacht had gezworven, voelde de vader zich plichtig aan iets anders. En al kostte het hem eerst moeite, toch liet hij den drank varen en werkte hij regelmatig.

Binus kreeg evenals Herman een rijwiel van Braams. Hij mocht ook naar de avondschool.

Gaston en zijn twee medeplichtigen trokken na twee jaar gevangenisstraf naar een andere streek.

EINDE.